

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

FACULTATEA DE GEOGRAFIE
Str. Clinicilor nr. 5-7
Cluj-Napoca, 400006
Tel: 0264-596116
Fax: 0264-597988
geogr@ubbcluj.ro
<https://geografie.ubbcluj.ro>

CONSILIUL
JUDEȚEAN
ARGEȘ

PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN ARGEȘ

FORMA FINALĂ A PATJ ARGEȘ
VOLUMUL III - PARTEA A II-A A P.A.T.J. ARGEȘ - DIAGNOSTIC PROSPECTIV ȘI
DIAGNOSTIC GENERAL
Livrabil II.2.2. – DIAGNOSTIC PROSPECTIV

TABEL DE RESPONSABILITĂȚI

LIVRABIL II.2.2. – DIAGNOSTIC PROSPECTIV

DENUMIRE PROIECT	Elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (P.A.T.J.) Argeș	
ETAPA și FAZA PROIECT	FORMA FINALĂ A PATJ ARGEȘ	
ACHIZITOR	CONSILIUL JUDEȚEAN ARGEȘ Piața Vasile Milea, nr. 1, municipiul Pitești, Jud. Argeș	
RESPONSABIL PROIECT DIN PARTEA ACHIZITORULUI	Arh. Andreea Cosmina TACHE Arhitect Șef al Județului Argeș	
ȘEF PROIECT COMPLEX	NUME	SEMNĂTURĂ
	Șef lucr. dr. geogr.-urb. Ciprian MOLDOVAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
CONSULTANT ȘTIINȚIFIC	Acad. prof. univ. dr. geogr.-urb. BENEDEK Jozsef Expert RUR, simbol B, C, F1, F2, F3, F5, G2, G9	
ELABORATOR LIVRABIL	NUME	SEMNĂTURĂ
	Lect. univ. dr. Ștefana-Alexandra-Diana VARVARI	
RESPONSABIL GIS	NUME	SEMNĂTURĂ
	Conf. univ. dr. geogr.-urb Titus-Cristian MAN Expert RUR, simbol B, C, C1, F1, F3, F5, G2, G9	
DATA	Mai 2026	

CUPRINS

CUPRINS.....	2
1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT.....	5
2. PROGNOZA DEMOGRAFICĂ	6
Varianta medie.....	7
Varianta intermediară	7
Varianta optimistă.....	8
Varianta pesimistă.....	8
Varianta constantă	8
3. PROGNOZA SOCIO-ECONOMICĂ	10
4. TENDINȚE ÎN STRUCTURA TERITORIULUI.....	15
4.1 Infrastructuri tehnice majore.....	15
4.2 Infrastructuri de servicii publice	19
4.3 Patrimoniu	23
4.4 Factorii de mediu.....	24
4.5 Organizarea teritoriului	27

LISTĂ TABELE

Tabel 2.1 POPULAȚIA REZIDENTĂ ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎNREGISTRATĂ ÎN ANUL 2015 ȘI PROIECTATĂ PENTRU ANII 2030 ȘI 2060.....	7
Tabel 3.1 PROGNOZE ALE INDICATORILOR MACRO-ECONOMICI, ÎN FUNCȚIE DE SCENARIILE DE DEZVOLTARE	13

LISTĂ FIGURI

Fig. 3.1 DINAMICA PROGNOZATĂ A PIB JUDEȚEAN (MILIARDE LEI, PREȚURI CURENTE) 10	
Fig. 3.2 DINAMICA PROGNOZATĂ A NUMĂRULUI DE PERSOANE OCUPATE, SALARIATE ȘI ȘOMERE	11

LISTĂ ACRONIME

AJOFM - Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANANP – Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
ANCPI – Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară
ANIF - Agenția Națională Pentru Îmbunătățiri Funciare
ANM – Administrația Națională de Meteorologie
ANRM - Agenția Națională a Resurselor Minerale
APM – Agenția pentru Protecția Mediului
CDI – Cercetare-Dezvoltare-Inovare
GAL - Grup de Acțiune Locală
HORECA - Hoteluri, Restaurante, Catering
INS – Institutul Național de Statistică
INHGA: Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor
ISU – Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență
ITC - Tehnologia informației și comunicațiilor
LMI – Lista Monumentelor Istorice
MADR - Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
ONG – Organizație neguvernamentală
PAAR – Planul de Analiză și Acoperire a Riscurilor
PATN – Planul de Amenajare a Teritoriului Național
PIB – Produsul intern brut
PNDR – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală
PUG: Plan Urbanistic General
PUZ – Plan Urbanistic Zonal
RAN – Repertoriul Arheologic Național
RGA - Recensământul General Agricol
RPL – Recensământul Populației și Locuințelor
SGA – Sistemul de Gospodărire a Apelor
TEN-T - Rețeaua transeuropeană de transport
UATB – Unitate Administrativ Teritorială
UATB – Unitate Administrativ Teritorială de Bază
VAB - Valoarea adăugată brută

1. DELIMITAREA OBIECTIVULUI STUDIAT

Diagnosticul prospectiv al dezvoltării teritoriale se va formula pentru fiecare dintre domeniile-țintă și componentele acestora analizate în partea 1, în baza concluziilor privind problemele, disfuncționalitățile și tendințele majore identificate.

Prin diagnosticul prospectiv se urmărește investigarea și estimarea evoluțiilor viitoare ale fenomenelor și proceselor din domeniile-țintă diagnosticate, pentru evidențierea problemelor și oportunităților legate de desfășurarea acestora, raportat la necesitățile și obiectivele comunităților.

În demersul de estimare a evoluției demografice s-a ținut cont de prognozele demografice oferite de Institutul Național de Statistică și raportul "Proiectarea populației României în Profil Teritorial la Orizontul Anului 2060" (Institutul Național de Statistică, 2017). Pentru analiza evoluției economice a județului Argeș au fost utilizate proiecțiile elaborate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Scenariile optime pentru o dezvoltare durabilă a teritoriului județului Argeș ce au ca bază domeniul patrimoniului cultural cât și tendințele de abordare a protejării, conservării și punerii în valoare a patrimoniului natural și construit, sunt determinate de modul de implicare/acțiune al instituțiilor din domeniul culturii, al acțiunilor întreprinse de Autoritățile locale/județene și de ONG-uri ce se ocupă de domeniul patrimoniului în relație cu acest demers. Scenariile de dezvoltare avute în vedere în raport cu componentele cadrului natural au la bază două posibile atitudini și comportamente ale componentei antropice: *Scenariul pasiv/atitudinea pasivă*, cu un comportament constatativ urmat de un model de dezvoltare reactiv (reacție post-factum), respectiv *Scenariul activ/atitudinea activă și proactivă*, cu un comportament adaptiv, bazat pe valorificarea experiențelor, pe valorificarea progreselor științifice și a celor tehnice, urmat de un model de dezvoltare proactiv, în care se prioritizează sustenabilitatea.

În elaborarea Diagnosticului prospectiv, analiza tendințelor și propunerea scenariilor de dezvoltare, o sursă importantă de date și informații au fost informațiile oferite de Consiliul Județean Argeș privind investițiile în derulare și cele prevăzute în viitor.

2. PROGNOZA DEMOGRAFICĂ

În demersul de estimare a evoluției demografice a județului Argeș, s-a ținut cont, în primul rând, de cele două componente ale sistemului demografic – mișcarea naturală și mișcarea migratorie, dar și de prognozele demografice oferite de Institutul Național de Statistică. Atât conform tendințelor actuale ale sporului natural și ale celui migratoriu, cât și dinamicii demografice dintre ultimele două recensăminte, prognoza pentru județul Argeș este una de declin demografic, cel puțin în viitorul apropiat.

Există totuși mai multe variante de prognoză demografică: varianta medie (sau "realistă"), varianta optimistă și varianta pesimistă. Varianta medie este o formă de proiectare a populației, folosită ca reper, care pleacă de la ipoteza că nivelul de fertilitate, speranța de viață și valorile nete ale migrației se vor menține constante pe termen lung, deci folosește caracteristicile demografice din anul de referință pentru a previziona tendința demografică viitoare. Varianta optimistă presupune că sporul natural și cel migratoriu vor crește în județul Argeș. Varianta pesimistă pleacă de la o analiză de trend, care indică faptul că, în ultimii ani, rata fertilității și sporul natural au scăzut, iar sporul migratoriu a înregistrat fluctuații, aflându-se de asemenea într-un moment de scădere.

În conformitate cu raportul realizat de Institutul Național de Statistică "Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060", care oferă o imagine asupra evoluției probabile a populației, pornind de la componentele mișcării populației (fertilitate, mortalitate, migrație) se poate remarca faptul că se prognozează o scădere a populației din 2020, Conform recensământului din 2021, populația județului era de 569.932 locuitori, foarte aproape de valoarea previzionată pentru anul 2020, deși această valoare s-a înregistrat în decembrie 2021, după aproape doi ani de pandemie (2020 și 2021), cu o rată a mortalității mult mai ridicată decât în alți ani. Rezultă că populația județului Argeș, deși este în declin, scade mai lent decât prognoza medie.

Au fost identificate cinci variante ale evoluției probabile a populației județului Argeș: medie, intermediară, optimistă, pesimistă și constantă.

Tabel 2.1 POPULAȚIA REZIDENTĂ ÎN JUDEȚUL ARGEȘ, ÎNREGISTRATĂ ÎN ANUL 2015 ȘI PROIECTATĂ PENTRU ANII 2030 ȘI 2060

Variantă	Populația rezidentă înregistrată la 1 iulie 2015 (persoane)	Populația rezidentă proiectată pentru anii (persoane)		Diferențe între anii 2060 și 2015	
		2030	2060	persoane	%
Medie	598.130	510.134	337.177	-260.953	-44,5
Intermediară	598.130	515.894	379.736	-218.394	-36,5
Optimistă	598.130	517.490	403.843	-194.287	-32,5
Pesimistă	598.130	506.372	313.887	-284.243	-47,5
Constantă	598.130	490.703	219.122	-379.008	-63,4

Sursa: INS, 2017

Varianta medie

Această variantă de prognoză se bazează pe valorile medii ale principalelor fenomene demografice înregistrate în perioada 2012-2015, disparitățile teritoriale existente se vor menține, rata fertilității la nivel județean ar înregistra o scădere ușoară până în anul 2050, iar în anul 2060 va ajunge la valoarea înregistrată în anul 2015, iar speranța de viață în profil teritorial în anul 2060 va fi cuprinsă între 77-79 de ani pentru bărbați și 83-86 de ani pentru femei. În această variantă de proiectare, populația județului Argeș va scădea cu 260.953 de persoane (43,6%) în perioada 2015-2060, înregistrând o rată de descreștere mai redusă decât în cadrul Regiunii Sud-Muntenia (44,5%), dar peste cea națională (30,5%). În ce privește ponderea populației rezidente pe grupe mari de vârstă se prognozează o scădere la grupele 0-14 ani și 15-64 ani și o creștere cu peste 15% a ponderii populației cu vârsta de peste 65 de ani, mai mare cu 2% decât la nivel regional. În anul 2060, un număr de 18 județe vor înregistra ponderi de peste 40% ale populației rezidente de 80 de ani și peste din populația vârstnică, printre care și județul Argeș. De asemenea, ponderea contingentului fertil va scădea de la 46,1% în 2015, la 34,1% în 2060. Populația masculină se va reduce cu 132.948 de persoane, iar cea feminină cu 128.005 de persoane, având o pondere de 53% din totalul populației prognozate pentru 2060.

Se poate spune că județul Argeș urmează o dinamică demografică îngrijorătoare în context național și regional, declinul său demografic din ultimii ani fiind accelerat, asemeni celui de la nivel național, mai ales pe fondul scăderii considerabile a natalității și ratelor mai ridicate ale mortalității în raport cu prognoza, pe fond pandemic și post-pandemic.

Varianta intermediară

În această variantă rata fertilității în profil județean ar urma să fie cuprinsă între 1,40 și 2,61 copii la o femeie de vârstă fertilă (anul 2030) și între 1,70 și 2,83 copii la o femeie de vârstă fertilă (în anul 2060), speranța de viață pe județ, în anul 2060 va fi cuprinsă între de 79 de ani și

84 de ani (pentru bărbați) și între 86 de ani și 89 de ani (pentru femei). Se apreciază o reducere treptată a soldului negativ al migrației internaționale la nivel județean până în anul 2060.

În această variantă de evoluție a populației județul Argeș înregistrează o rată de scădere a populației de 36,5% în perioada 2015-2060, mai mică decât la nivelul regiunii Sud-Muntenia (37,3%). Ponderea populației vârstnice (65 de ani și peste) înregistrează o creștere de 15,4%. Ponderea contingentului fertil va scădea cu 12,8%, ajungând în 2060 la 33,3%. În perioada 2015-2060 se prognozează o scădere cu 38,1% a populației masculine și cu 35% a celei feminine, aceasta ajungând la 52,4% din totalul populației județului Argeș.

Varianta optimistă

Această variantă ar presupune o evoluție ascendentă a ratei fertilității către nivelul de înlocuire a generațiilor, între 1,55 și 2,66 copii la o femeie (în anul 2030) și între 2,00 și 3,08 copii la o femeie (în anul 2060), respectiv reducerea treptată a mortalității pe vârste astfel încât durata medie a vieții va oscila în anul 2060 între 80 de ani și 86 de ani pentru bărbați și între 89 de ani și 91 de ani pentru femei. În varianta optimistă, populația județului Argeș ar scădea cu 32,5%, cu 1,6% mai puțin decât la nivel regional, dar cu 14,5% mai mult decât la nivel național. Populația feminină se prognozează să reprezinte 53,9% din totalul populației județului Argeș, scăzând în perioada 2015-2060 cu 94.944 de persoane, iar cea masculină cu 99.343 de persoane.

Varianta pesimistă

La nivel județean rata totală a fertilității va urma o evoluție ușor descendentă înregistrând valori cuprinse între 1,00 și 1,30 copii la o femeie (în anul 2050), între 0,95 și 1,50 copii la o femeie (în anul 2060), speranța de viață în profil județean va oscila între 76 de ani și 78 de ani pentru bărbați și între 82 de ani și 85 de ani pentru femei (în anul 2060). În varianta pesimistă populația județului Argeș ar înregistra o scădere puternică cu 47,5%, iar cea a Regiunii Sud-Muntenia cu 48,7%. Populația masculină aproape s-ar înjumătăți în perioada 2015-2060, iar cea feminină ar scădea cu 46%.

Varianta constantă

Varianta aceasta este mai mult teoretică și se bazează pe ipoteza că până în anul 2060 se vor păstra constante valorile principalelor fenomene demografice înregistrate în anul 2015. Varianta constantă anticipează o scădere de 63,4% a populației județului Argeș în perioada 2015-

2060 și de 65% a Regiunii Sud-Muntenia, respectiv 44,3% a României. Scăderea este mai mare în rândul populației masculine (67,9%), decât a celei feminine (59%).

În consecință, cel puțin pentru viitorul apropiat, prognoza demografică nu poate fi una foarte optimistă. Populația din județul Argeș a scăzut din perspectiva volumului cu 4,2% între 1992 și 2002 (0,42%/an), cu 6,16% între 2002 și 2011 (0,68%/an) și cu 6,94% între 2011 și 2021 (0,69%/an). Se observă că în ultimele două decenii, ritmul de scădere a fost relativ constant. Dacă acest ritm de scădere se va menține și în viitorul apropiat, în 2030 populația județului va fi de 534339 locuitori, o variantă mai "optimistă" decât varianta medie prezentată mai sus, și chiar peste varianta optimistă oferită de Institutul Național de Statistică pentru anul 2030, și anume 517490 de locuitori.

Cu toate acestea, scăderea abruptă a ratei natalității din ultimii ani și creșterea subită a ratei mortalității în pandemie (cu efecte post-pandemice, în special din perspectiva morbidității mai ridicate, și deci a vulnerabilității mai ridicate a populației), ar putea conduce la o cifră mai apropiată de cea oferită de INS pentru anul 2030, în varianta "optimistă". Mai departe, dacă ar fi să luăm în calcul această variantă optimistă, declinul demografic în județul Argeș nu ar fi la fel de accelerat, populația previzionată pentru anul 2060 fiind de 403.843 de locuitori. Această evoluție ar putea fi însă afectată de alte procese demografice, mai greu de previzionat, precum migrația.

Se conturează două modele de dezvoltare:

- o creștere demografică pe bază de imigrare și fertilitate ridicată în zona periurbană a municipiului Pitești și, pe cât posibil, și în alte părți ale județului, și
- o creștere demografică pe bază strict de fertilitate în unitățile administrativ-teritoriale cu natalitate tradițional ridicată.

În timp, și celelalte părți ale județului, care momentan înregistrează un declin demografic și au relativ puține soluții de a inversa acest trend (partea nordică, montană și submontană, cea vestică, respectiv Piemontul Cotmeana, și cea sudică, respectiv Câmpia Găvanu-Burdea), vor beneficia de pe urma proceselor demografice din ariile cu o dinamică pozitivă. Dezvoltarea infrastructurii conective ar putea juca un rol major în redistribuirea spațială a populației în viitor.

3. PROGNOZA SOCIO-ECONOMICĂ

Conform estimărilor realizate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, produsul intern brut al județului Argeș va crește cu 59,9% în 2027 față de 2022, o rată de creștere care depășește ratele de creștere previzionate pentru regiunea Sud-Muntenia și România, care vor fi de 54,6%, în perioada 2022-2027. În 2027 PIB-ul județului va reprezenta 24% din PIB-ul regiunii și 2,7% din PIB-ul țării.

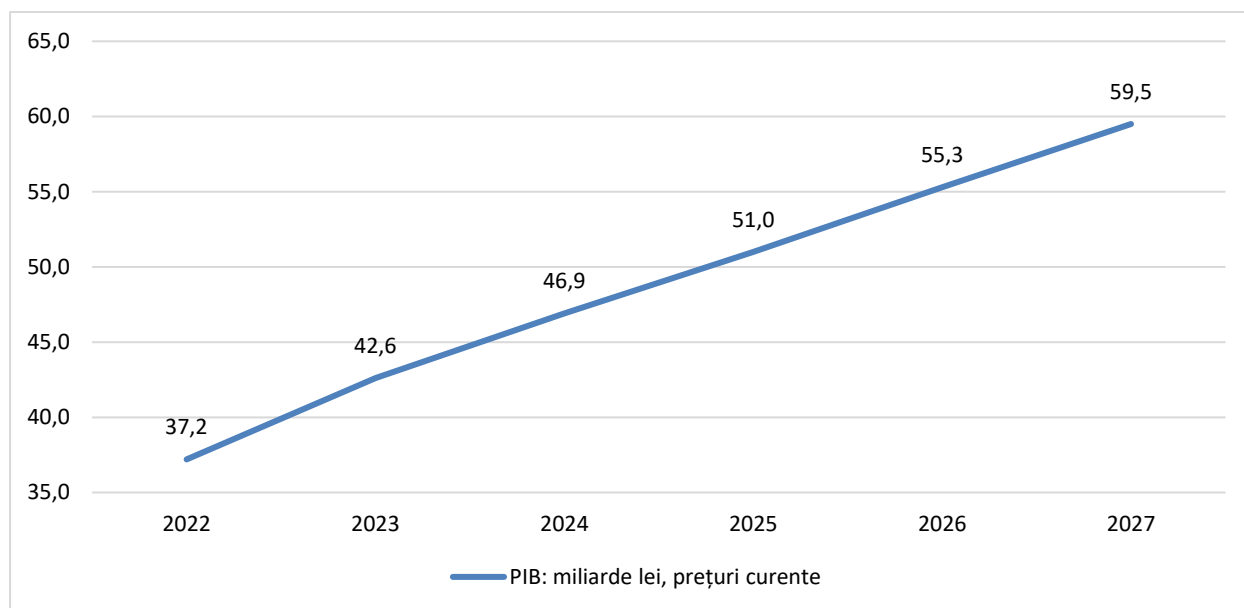

Fig. 3.1 DINAMICA PROGNOZATĂ A PIB JUDEȚEAN (MILIARDE LEI, PREȚURI CURENTE)

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

Potrivit aceleași surse, populația ocupată civilă din județul Argeș va crește cu 4% în perioada 2022-2027, ajungând la 234,4 mii persoane, ceea ce va reprezenta 23,3% din totalul regional și 2,8% din cel național. Creșterea estimată pentru județul Argeș este mai mică decât cea de la nivel național (5,5%), dar un pic mai mare decât cea de la nivelul regiunii (3,6%). Tot așa, și numărul mediu de salariați va crește cu 7,6% în 2027 față de 2022, depășind rata de creștere estimată la nivelul regiunii Sud-Muntenia, urmând să reprezinte 25,5% din numărul mediu total de salariați de la nivel regional. La nivel național se estimează o creștere de 8,4% a numărului mediu de salariați, mai mult decât la nivel județean, județul Argeș urmând să acopere 2,8% din numărul mediu de salariați ai României în 2027.

În ceea ce privește numărul de șomeri, în 2027, se estimează că județul Argeș va avea 22% din totalul șomerilor înregistrați în regiune și 3,5% din cei de la nivel național, ajungând la 6.600 de persoane, în scădere cu 18,5% față de anul 2022. Rata de scădere a șomerilor în județul

Argeș, în perioada 2022-2027, este mai redusă decât cea înregistrată la nivel regional sau național (peste 20%).

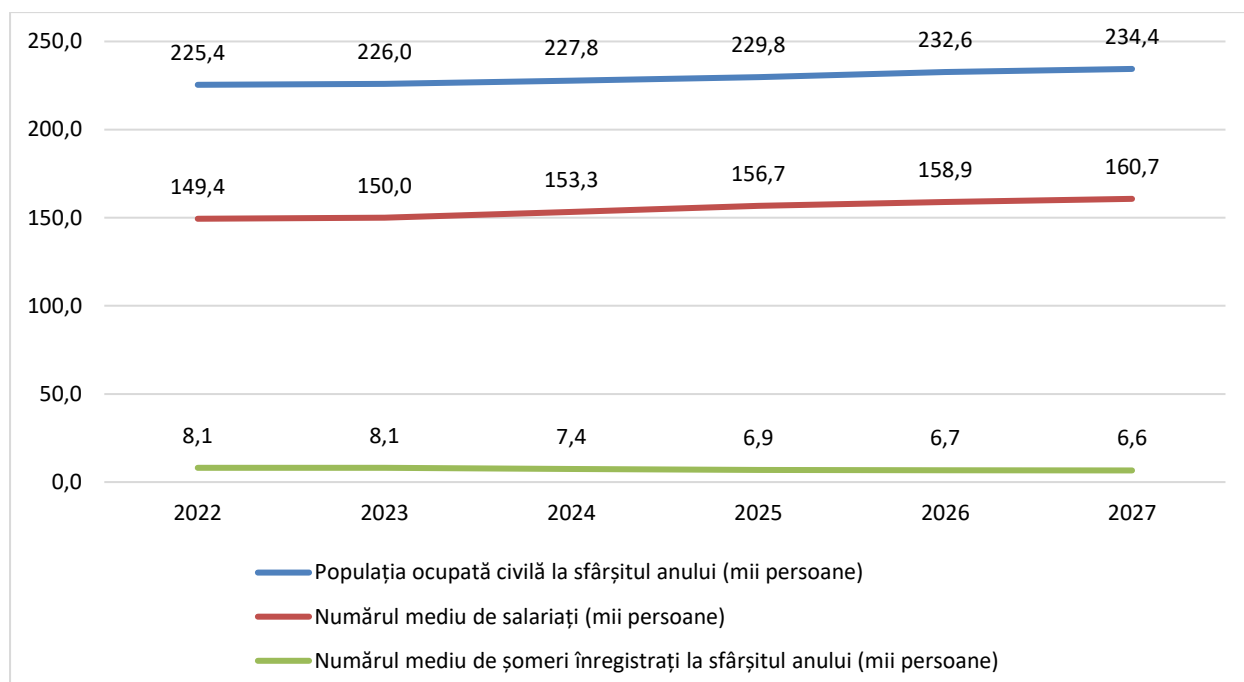

Fig. 3.2 DINAMICA PROGNOZATĂ A NUMĂRULUI DE PERSOANE OCUPATE, SALARIMATE ȘI ȘOMERE
Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză.

În perioada 2022-2027, se estimează și o reducere a ratei șomajului la toate cele trei nivele teritoriale, județean, regional și național, județul Argeș înregistrând o rată a șomajului de 2,7% în 2027, sub media regională, dar peste cea națională.

În ceea ce privește salariul mediu brut Comisia Națională de Strategie și Prognoză estimează că va crește cu 44,2% în județul Argeș, în perioada 2022-2027, o rată mai redusă decât cele prognozate pentru regiunea Sud-Muntenia și România. În 2027, salariul mediu brut județean va fi apropiat de cel de la nivelul regiunii, dar cu 13,2% mai redus decât cel de la nivel național.

Evoluția economică a județului Argeș poate urma traiectorii diferite în funcție de modul în care administrația publică locală va alege să se raporteze la mediul de afaceri și de investiții local. Astfel, pornind de la contextul economic, situația curentă și tendințele prognozate în domeniul economic, au fost formulate trei scenarii posibile pentru evoluția economiei județului în perioada următoare:

Scenariul "Dezvoltare Zero" ("Do Nothing") - presupune un nivel minim de implicare proactivă a administrației publice în consolidarea și stimularea dezvoltării mediului de afaceri. Acest scenariu are cel mai mic potențial de a genera schimbări pozitive în economia județeană. Autoritățile locale se limitează la continuarea intervențiilor și programelor aflate deja în desfășurare, neadoptând măsuri suplimentare de sprijin pentru sectorul privat, rezumându-se la

gestionarea proiectelor și investițiilor existente. Evoluția economică a județului este influențată în principal de deciziile antreprenorilor și investitorilor privind dezvoltarea propriilor afaceri, în baza acelor factori care le influențează planificarea strategică a operațiunilor (resurse disponibile, potențial investițional, tendințe ale pieței, oportunități de finanțare, alte condiții externe). În acest scenariu, ne așteptăm ca indicatorii economici de la nivelul județului să nu depășească estimările Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, economia Argeșului (profil de activitate, volum de venituri, perspective de ocupare a forței de muncă) urmând, în principal, modelul dictat de către sectorul privat.

Scenariul de Referință ("Do Minimum") – cel în care mediul județean de afaceri și investiții resimte o anumită influență pozitivă din partea administrației publice, prin măsuri stimulative suplimentare, care completează proiectele aflate deja în derulare. Autoritățile locale întreprind eforturi care vizează consolidarea antreprenoriatului local, atragerea investițiilor externe și susținerea forței de muncă. Impactul este tot unul destul de limitat, întrucât aceste eforturi sunt minimale din punct de vedere al resurselor alocate, intervențiile fiind preponderent de natură soft: încurajarea inițiativelor antreprenoriale de pe plan județean, promovarea oportunităților locale pentru atragerea de noi investiții externe, armonizarea serviciilor de educație și pregătire profesională cu cerințele pieței muncii, dezvoltarea învățământului dual și a sistemelor de formare continuă pentru adulți, sau digitalizarea acelor servicii publice care sunt dedicate sectorului privat. În acest scenariu se estimează că indicatorii anticipați de CNSP vor fi ușor depășiți, dar nu semnificativ.

Scenariul de Dezvoltare ("Do Something") – cel în care județul Argeș va deveni un județ atractiv pentru antreprenori și investitori, având o economie caracterizată de competitivitate, sustenabilitate și reziliență, pe fondul eforturilor active și consistente depuse de către administrația publică în aceste domenii. Astfel, autoritățile intervin nu doar prin inițiative soft, ci și prin investiții strategice, care se adaugă măsurilor adoptate de către actorii privați. Pentru crearea perspectivelor optime de dezvoltare a afacerilor și de ocupare a forței de muncă se propun următoarele tipuri de măsuri: modernizarea infrastructurii publice (utilitare, educaționale, medicale și sociale), regenerare urbană, dezvoltarea infrastructurii de suport pentru antreprenoriat și CDI, valorificarea potențialului turistic, consolidarea parteneriatelor public-private pentru întărirea sectoarelor economice tradiționale și dezvoltarea celor emergente, atragerea de investiții în noi domenii de activitate. Implementarea acestui scenariu ar permite depășirea semnificativă a indicatorilor economici prognozați de către CNSP, sectorul public urmărind multiple direcții de intervenție.

În tabelul de mai jos, pentru fiecare dintre aceste trei scenarii sunt prezentate valorile prognozate ale principalilor indicatori macroeconomici la finele anului 2027 (ultimul pentru care CNSP prezintă prognoze la nivel subnațional, gradul de încredere al acestora pe o perioadă mai îndelungată de 5-6 ani fiind destul de redusă).

Tabel 3.1 PROGNOZE ALE INDICATORILOR MACRO-ECONOMICI, ÎN FUNCȚIE DE SCENARIILE DE DEZVOLTARE

INDICATORI MACRO-ECONOMICI / SCENARIU DE DEZVOLTARE	U.M.	VALOAREA DE REFERINȚĂ (2022)	SCENARIUL "DO NOTHING"	SCENARIUL "DO MINIMUM"	SCENARIUL "DO SOMETHING"
PIB (prețuri curente)	miliarde lei	37.2	59.5	60.1	60.5
Populație ocupată	mii persoane	225.4	234.4	235.6	236.9
Număr mediu de salariați	mii persoane	149.4	160.7	162.2	164
Rata șomajului	%	3.5	2.7	2.5	2.2
Salariul mediu brut lunar	lei/salariat	5.602	8.078	8.266	8.421

Sursa: Prelucrare proprie, în baza datelor CNSP.

Pe baza studiului ESPON 2019 „Cadrul teritorial de referință pentru Europa” (A Territorial Reference Framework for Europe) s-au identificat pentru județul Argeș două scenarii de dezvoltare privind structura activităților economice:

Scenariul de referință „Muddling-through”

Acest scenariu a fost modelat folosind modelul MASST4 și se bazează pe demografia stabilă, creșterea îmbătrânirii populației și migrație, iar din punct de vedere macroeconomic pe ipoteza conform căreia schimbările structurale intervenite în timpul crizei vor rămâne predominante și în viitor. Scenariul în ansamblu este caracterizat de schimbări politice care pretind mai degrabă să repare decât să reformeze structurile guvernamentale.

Conform acestui scenariu la nivelul statelor Central și Est-Europene CEE în perioada 2018-2035 creșterea medie anuală a PIB-ului va fi de 1,72%, a productivității 0,75%, iar a ocupării forței de muncă 0,38% (ESPON, 2019), ratele anuale de creștere fiind mai ridicate decât în cazul statelor EU-15. Acest scenariu nu favorizează regiunea Sud-Muntenia și județul Argeș, având în vedere că rata de creștere a PIB-ului pe cap de locuitor la nivelul regiunilor din România ar rămâne neschimbată în 2035, iar în majoritatea regiunilor din țările Europei de Nord, dar și a celor din Europa Centrală vor înregistra valori mai ridicate.

Scenariul „Enabling Cooperation” (încurajarea cooperării)

Acest scenariu a fost conceput pentru a arăta o evoluție pozitivă a scenariului „Muddling-through” prin urmărirea unei cooperări teritoriale de succes între statele membre, dar și între regiuni și orașe, eliminând într-o anumită măsură barierele legislative și instituționale în calea cooperării. Acest scenariu urmărește creșterea cooperării, guvernanta mai bună și dezvoltare tehnologică. Conform acestui scenariu va exista o redistribuire a bugetului european în favoarea securității, migrației, fluxuri comerciale mai mari între țările europene, exporturi mai mari, rețele mai puternice de cooperare între orașe etc.

Acest scenariu favorizează regiunea Sud-Muntenia și județul Argeș. Din 2018 până în 2035 media anuală a PIB-ului regional va înregistra o creștere cuprinsă între 0,29-0,45% în majoritatea regiunilor din România (excepție făcând Regiunea Vest), o evoluție mai bună decât în cazul scenariului anterior. Acest scenariu ar permite județului Argeș ca până în anul 2035 să ajungă din urmă media UE și să reducă decalajul față de aceasta.

4. TENDINȚE ÎN STRUCTURA TERITORIULUI

4.1 Infrastructuri tehnice majore

Pentru județul Argeș se propun următoarele scenarii de dezvoltare a **infrastructurii de transport** rutier și feroviar pentru următorul deceniu:

Scenariul „Dezvoltare Zero” („Do Nothing”) este o abordare prin care nu se ia nicio măsură pentru îmbunătățirea situației existente și pleacă de la ipoteza că trendurile din prezent vor continua. În această situație, se prevăd următoarele aspecte:

- Creșterea constantă a traficului rutier în județ va amplifica semnificativ problemele legate de congestionarea rețelelor rutiere, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale. Pe drumurile de interes național, se va resimți o intensificare a traficului, ceea ce va duce la blocaje frecvente, în special în localitățile tranzitate de aceste artere. În același timp, în municipiul Pitești și în zona periurbană, între Pitești și Mioveni, între Pitești și Curtea de Argeș, precum și între Pitești și Topoloveni, circulația va continua să se desfășoare pe aceleași rute, iar timpul de deplasare va crește nu doar din cauza numărului mare de vehicule, ci și din cauza degradării infrastructurii rutiere, care nu va putea face față acestui flux suplimentar de trafic. Congestia rutieră va deveni o problemă majoră, afectând atât eficiența transportului, cât și activitatea economică. Fără investiții semnificative în infrastructura rutieră, blocajele vor deveni tot mai frecvente, iar viteza de deplasare va scădea, ceea ce va duce la creșterea timpului petrecut în trafic și la o mobilitate mai redusă. În plus, creșterea numărului de vehicule va duce la o presiune mai mare asupra parcarilor, făcând circulația în zonele deja aglomerate și mai dificilă. De asemenea, orașele Câmpulung și Curtea de Argeș vor deveni din ce în ce mai congestionate. Lipsa investițiilor în infrastructura rutieră va avea un impact semnificativ asupra economiei, măbind diferențele dintre zonele urbane și cele rurale. Astfel, nu doar traficul va suferi, ci și dezvoltarea economică a întregului județ, care va fi serios afectată de lipsa de investiții.
- Transportul feroviar nu va reprezenta o soluție viabilă la congestionarea rețelei rutiere, întrucât, în absența unor investiții în întreținerea și modernizarea infrastructurii feroviare, viteza de deplasare a trenurilor ar scădea treptat. Acest lucru ar face transportul feroviar mai puțin competitiv în comparație cu alte modalități de transport, în special cu cel rutier. În plus, rețeaua feroviară ar risca să fie suprasolicitată, iar creșterea numărului de călători ar conduce la costuri mai mari pentru întreținere și

reparații. Totodată, infrastructura nu ar putea face față unui volum de trafic crescut, punând în pericol siguranța călătorilor și a personalului feroviar. Suprasolicitarea și lipsa investițiilor în modernizări și reparații ar putea compromite securitatea sistemului, iar incidentele feroviare ar deveni mai frecvente, ceea ce ar pune o presiune suplimentară pe întreaga rețea. În aceste condiții, întârzierile și anulările de trenuri ar deveni mai frecvente, afectând negativ percepția publicului asupra transportului feroviar. În cele din urmă, această situație ar încuraja pasagerii să se orienteze spre rețeaua rutieră deja supraaglomerată. Prin urmare, fără investiții consistente, transportul feroviar nu ar putea reprezenta o alternativă eficientă pentru reducerea aglomerației rutiere, ci ar contribui la agravarea problemelor existente.

Scenariul de Referință („Do Minimum”) are în vedere finalizarea proiectelor aflate în derulare și pentru care există surse de finanțare. În această situație, se prevăd următoarele aspecte:

- Odată cu finalizarea lucrărilor de modernizare, calitatea asfaltului se va îmbunătăți semnificativ, ceea ce va duce la reducerea timpului de deplasare. De asemenea, modernizarea podurilor și podețelor incluse în proiectele de dezvoltare va spori siguranța circulației. Totuși, anumite zone din județ vor rămâne greu accesibile. Construirea variantei de ocolire Mioveni va contribui la descongestionarea traficului din oraș, reducând astfel timpul de deplasare și oferind o alternativă eficientă pentru șoferii care tranzitează localitatea.
- În paralel, finalizarea proiectului de modernizare a infrastructurii feroviare va conduce la scăderea semnificativă a timpilor de deplasare pentru mijloacele de transport feroviar. Eliminarea restricțiilor de viteză va contribui și ea la reducerea duratei călătoriilor.

Scenariul de Dezvoltare („Do Something”) presupune finalizarea proiectelor de investiții publice aflate în desfășurare, precum și implementarea celor propuse, având ca obiectiv principal îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor de transport din județ. Prin realizarea acestor proiecte, se estimează o creștere semnificativă a nivelului de dezvoltare al județului, cu beneficii directe pentru mobilitatea rutieră și feroviară. Crearea unui sistem de transport multimodal va permite integrarea eficientă a diverselor moduri de transport, ceea ce va spori accesibilitatea și conectivitatea între localitățile județului. Aceasta va facilita deplasările rapide și sigure, reducând timpii de așteptare și congestionarea traficului în municipiul Pitești. Pe termen

lung, implementarea acestui sistem va contribui la fluidizarea traficului urban și la optimizarea rețelei de transport, cu efecte pozitive asupra economiei locale și asupra calității vieții cetățenilor.

În domeniul **gospodăririi apelor** se propune realizarea unei politici de gospodărire durabilă a apelor prin asigurarea protecției cantitative și calitative a apelor, apărarea și valorificarea potențialului apelor, în raport cu cerințele dezvoltării durabile a societății și în acord cu directivele europene în domeniu. De asemenea, se are în vedere apărarea împotriva efectelor distructive ale apei prin întreținerea și realizarea lucrărilor de îndiguiri de maluri și regularizări ale cursurilor de apă. Trebuie asigurată calitatea surselor de apă, suplimentarea debitelor și transportul apei în zone cu deficit de apă. Asigurarea calității apelor se va realiza prin dezvoltarea sistemelor de canalizare a apei uzate și epurarea acestora la parametrii prevăzuți în standardele actuale.

Se are în vedere rețehnologizarea **stațiilor de tratare** a apei pentru potabilizare, întreținerea și reabilitarea rețelei de distribuție a apei, măsuri active de control al pierderilor de apă din sistem. Localităților cu peste 2000 locuitori echivalenți, dar și aglomerărilor sub 2.000 locuitori echivalenți trebuie să le fie asigurate sistemele de canalizare. Există posibilitatea de creare a unor scheme regionale la scară mai redusă pentru colectarea și tratarea apelor uzate. Ar trebui realizat un sistem regional de infrastructură apă-canal.

La nivelul județului trebuie asigurată întreținerea și exploatarea sistemelor de **îmbunătățiri funciare** existente, pentru îmbunătățirea potențialului productiv al solurilor. Sistemele hidroameliorative și de stopare a eroziunii solului trebuie refăcute. De asemenea, este necesară reabilitarea/valorificarea terenurilor degradate. Potențialul agricol poate fi sporit prin lucrări de completare, reabilitare și modernizare a lucrărilor de îmbunătățiri funciare.

În sectorul alimentării cu **energie electrică** se are în vedere îmbunătățirea și dezvoltarea surselor de producere a energiei electrice, modernizarea și extinderea rețelelor de distribuție a energiei electrice și realizarea unor lucrări de rețehnologizare și modernizare a stațiilor de transformare. Rețele de medie și joasă tensiune trebuie extinse în localități. Se prevede și înlocuirea rețelelor electrice aeriene de joasă tensiune de tip clasic, neizolate cu conductoare izolate torsadate. În localitățile rurale trebuie modernizată rețeaua de iluminat public. Gestiunea clienților urmează să fie informatizată, iar sistemul de măsurare a energiei electrice îmbunătățit. Este necesară studierea și implementarea de proiecte pilot pentru utilizarea energiei electrice din resurse regenerabile. Ca alternativă la încălzirea cu gaze naturale, utilizarea biomasei,

energiei eoliene, este o soluție viabilă, în perspectivă, pentru înlocuirea combustibililor fosili a căror rezerve sunt epuizabile.

Problemele majore ridicate în prezent în domeniul alimentării cu **energie termică** se referă la partea aferentă alimentării cu energie termică în sistem centralizat. Se propune ca la nivelul consumatorilor să se ia măsuri în scopul eficientizării alimentării cu energie termică: crearea unor condiții administrative pentru îmbunătățirea izolației termice a clădirilor existente, condiție atât a reducerii consumului energetic cât și a creșterii confortului beneficiarilor; producerea energiei termice din surse alternative de energie. Este important de precizat necesitatea studierii posibilității utilizării unor resurse noi de energie (vânt, soare, apă, deșeuri etc.) în scopul utilizării lor în mod complementar în perioade de timp favorabile.

În ceea ce privește **alimentarea cu gaze** se are în vedere îmbunătățirea alimentării localităților cu gaze naturale și racordarea unui număr cât mai mare de consumatori la rețelele de distribuție. O altă măsură avută în vedere se referă la extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale. Activitatea de transport a gazelor naturale în localitățile județului va fi corelată, atât cu măsurile de creștere a siguranței în exploatare a sistemului cât și cu solicitările de extindere și introducere a gazelor naturale la populație sau cu dezvoltarea serviciilor și prestațiilor specifice cerute de abonați. Pentru localitățile cu distribuții de gaze, existente, se propune: înlocuiri de conducte – rețele de distribuție și branșamente acolo unde este cazul, din fondurile de investiții și reparații capitale; executarea lucrărilor de revizii la 10 ani și cele de verificare la 2 ani a instalațiilor interioare de gaze, la toate punctele de ardere; extinderea rețelelor de gaze către noi consumatori casnici și social-edilitari în localitățile racordate la rețelele de gaze. Se are în vedere și înființarea unor noi distribuții în localitățile județului fără rețele de distribuție gaze naturale și extinderea rețelelor de transport a gazelor naturale: conducte de transport gaze de înaltă presiune și stațiile de reglare măsurare aferente localităților propuse a fi racordate la rețelele de gaze naturale.

La nivelul județului se prevede crearea unei rețele de **telecomunicații** moderne, care să satisfacă necesitățile de perspectivă ale schimbului de informații. Modernizarea rețelelor va duce la creșterea calității serviciilor de telecomunicații. Societățile de telecomunicații de pe raza județului duc o politică ce vizează creșterea calității serviciilor, a eficienței economice, a vânzărilor și relațiilor cu clienții. Se are în vedere îmbunătățirea și extinderea serviciilor de telecomunicații. Piața operatorilor de telecomunicații este în prezent destul de extinsă fiind reprezentată și de marii furnizori naționali, ca RDS - Romania Data Vodafone, Orange ș.a. Această situație va trebui îmbunătățită prin extinderea rețelelor și ameliorarea calității serviciilor.

În sectorul **gospodăririi deșeurilor** se au în vedere următoarele: gospodărirea eficientă a deșeurilor, diminuarea resurselor și suprafețelor de teren afectate depozitării deșeurilor; îmbunătățirea/dezvoltarea unui sistem integrat de colectare și transport al deșeurilor; promovarea tratării deșeurilor în vederea asigurării unui management ecologic rațional; gestionarea corespunzătoare cu respectarea principiilor strategice și a minimizării impactului asupra mediului și sănătății umane; eliminarea deșeurilor în conformitate cu cerințele legislației în domeniul gestiunii deșeurilor în scopul protejării sănătății populației și a mediului; delegarea activității de colectare și transport pe zone de colectare, în conformitate cu prevederile sistemelor de management integrat al deșeurilor; implementarea sistemelor de colectare separată a deșeurilor menajere astfel încât să se asigure funcționarea la capacitatea proiectată a stațiilor de sortare și compostare; extinderea colectării separate a deșeurilor biodegradabile menajere în vederea compostării sau tratării aerobe; încurajarea tratării deșeurilor în vederea valorificării (materiale și energetice), diminuării caracterului periculos și diminuării cantității de deșeuri; colectarea separată a deșeurilor pe deșeuri periculoase și deșeuri nepericuloase; crearea de capacități de tratare și valorificare; implementarea unui sistem de colectare separată a deșeurilor periculoase din deșeurile municipale; monitorizarea post închidere a depozitelor neconforme; asigurarea capacităților necesare pentru eliminarea deșeurilor prin promovarea cu prioritate a instalațiilor de eliminare la nivel zonal.

4.2 Infrastructuri de servicii publice

Majoritatea centrelor urbane și comunelor din județ vor cunoaște o tendință de scădere a populației școlare, direct proporțională cu scăderea sau stagnarea ratei natalității, și cu creșterea ratei emigrației. Unele unități de învățământ sunt în pericol de închidere datorită numărului extrem de mic de elevi.

O latură pozitivă care poate fi prognozată în domeniul **educației** ar fi creșterea constantă a gradului de dotare a unităților de învățământ din județul Argeș, și reabilitarea succesivă a mai multor clădiri care adăpostesc unități de învățământ, asigurând astfel condiții tot mai bune pentru desfășurarea procesului educațional. Conform informațiilor oferite de Consiliul Județean Argeș, la nivelul județului, urmează să fie implementat un proiect care are ca scop îmbunătățirea infrastructurii educaționale și astfel, a calității actului educațional, prin: dotarea cu mobilier a sălilor de clasă a unităților de învățământ special, creșterea nivelului de digitalizare a unităților de învățământ special prin achiziționarea unor echipamente informatice necesare procesului

didactic, echiparea cabinetelor de asistență psihopedagogică cu mobilier, aparatură digitală și instrumente de lucru specifice desfășurării activităților de consiliere.

O altă tendință pozitivă este scăderea constantă a ratei abandonului școlar, ca urmare a creșterii nivelului de trai al populației și a îmbunătățirii accesului la educație a elevilor proveniți din medii defavorizate. În acest context, Consiliul Județean Argeș propune achiziționarea unor microbuze electrice atât pentru promovarea unei energii verzi, cât și pentru îmbunătățirea condițiilor de transport pentru elevi, cu precădere în zonele izolate, cu populație scăzută.

În privința educației, se are în vedere creșterea calității serviciilor educaționale la toate nivelurile, prin îmbunătățirea constantă a gradului de dotare al unităților de învățământ, precum și prin atragerea și menținerea unui personal didactic calificat și suficient la toate materiile. Un alt scenariu de dezvoltare, care deja s-a confirmat parțial în perioada de pandemie, este creșterea nivelului de digitalizare în toate unitățile de învățământ. Pentru un învățământ modern și de calitate, este nevoie și de un număr tot mai mare de consilieri școlari, care să ofere asistență și consiliere elevilor și uneori chiar părinților, în vederea prevenirii și combaterii unor situații dificile, inclusiv a abandonului școlar. Trebuie avută în vedere, pe de altă parte, și dezvoltarea programelor de educație non-formală, a celor de reconversie profesională și a celor de educație pe tot parcursul vieții, care să fie capabile să ajute populația să se adapteze la schimbările permanente de pe piața muncii, într-o societate tot mai dinamică.

Din perspectiva infrastructurii de **sănătate**, se poate anticipa o îmbunătățire constantă a gradului de dotare a unităților spitalicești, dar și a cabinetelor medicale. În acest sens, au fost implementate recent și încă sunt în desfășurare proiecte care au ca scop modernizarea și creșterea gradului de eficiență: extinderea și dotarea spațiilor de urgență și amenajarea incintei Spitalului Județean de Urgență Pitești; extinderea, modernizarea și dotarea Ambulatoriului Integrat al Spitalului de Pediatrie Pitești; extinderea și dotarea ambulatoriului integrat al Spitalului Județean de Urgență Pitești; construcția și dotarea unui laborator de radioterapie în cadrul Spitalului Județean de Urgență Pitești.

Totodată, se poate prognoza o îmbunătățire a accesului populației la serviciile medicale de bază, cu precădere a populației din mediul rural. Aceasta se poate realiza și ca urmare a unei infrastructuri de transport și comunicații mai bună, dar și ca urmare a acoperirii necesarului de medici de familie în mediul rural, și a altor maniere alternative de a asigura actul medical (caravane medicale, telemedicină) în spațiile mai greu accesibile.

Din păcate, presiunea asupra facilităților medicale existente se va accentua datorită procesului accelerat de îmbătrânire demografică, cu precădere în spațiul rural, ceea ce duce la o

creștere a morbidității și totodată un număr tot mai ridicat de cazuri care necesită tratament specializat.

În domeniul sănătății, se poate previziona o dezvoltare calitativă a serviciilor medicale din spitale și din cabinetele medicale specializate, prin îmbunătățirea gradului de dotare cu aparatură medicală, precum și prin atragerea și menținerea unui personal medical calificat, în număr suficient, și a unui personal mediu sanitar competent și suficient. Totodată, scenariul optimist (de dezvoltare) ar presupune și dezvoltarea serviciilor medicale de bază în mediul rural, dar și construcția de așezăminte medico-sociale pentru persoanele vârstnice vulnerabile.

În domeniul **asistenței sociale**, una dintre tendințele pozitive este creșterea numărului de furnizori de servicii sociale din județul Argeș, în special cei din domeniul privat. O astfel de creștere este una binevenită, în contextul necesităților actuale din domeniul asistenței sociale. Totodată, se poate prognoza o creștere a cooperării între serviciile publice de asistență socială și furnizorii privați de servicii sociale, fapt care ar fi în beneficiul persoanelor vizate de aceste servicii.

În domeniul asistenței sociale, scenariul favorabil vizează dezvoltarea infrastructurii de asistență socială, și totodată creșterea calității serviciilor sociale din județul Argeș, prin creșterea numărului de furnizori de servicii sociale, atât publici, cât și privați, și prin creșterea numărului de angajați în domeniul asistenței sociale. De asemenea, este necesară consolidarea și dezvoltarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități.

Tendențele sunt pozitive și în privința anumitor manifestări **culturale**. Numărul de spectatori din cinematografe a crescut constant, odată cu creșterea numărului de cinematografe din ultimii ani, ceea ce sugerează o cerere ridicată în acest sens. Manifestările și evenimentele culturale, inclusiv festivalurile și concertele, au revenit în forță după încheierea pandemiei și se bucură de o audiență în creștere. Numărul de spectatori la spectacolele de teatru a crescut de asemenea, chiar dacă nu la aceleași niveluri de dinainte de pandemie.

Prognozele nu sunt neapărat dintre cele mai optimiste în privința muzeelor și bibliotecilor. Totuși, Muzeul Județean Argeș, cetatea Poienari (Poienarii de Argeș) și Galeria de Artă „Rudolf Schweitzer” au fost reabilitate în urma implementării unor proiecte în ultimii ani, unul dintre acestea fiind încă în desfășurare. O situație mai gravă se înregistrează în cazul bibliotecilor, ale căror fonduri de carte sunt tot mai învechite, ca urmare a unui buget limitat, iar numărul de cititori este în continuă scădere. În cazul în care nu reușesc să se reinventeze, o parte din aceste muzee vor rămâne cu cifre reduse de vizitatori, iar bibliotecile vor pierde în continuare cititori.

În ceea ce privește infrastructura de servicii publice, scenariul de dezvoltare ar avea în vedere îmbunătățirea accesibilității serviciilor publice din domeniul educației, sănătății, asistenței sociale și culturii pentru populația din județul Argeș. În privința educației, se are în vedere creșterea calității serviciilor educaționale la toate nivelurile, prin îmbunătățirea constantă a gradului de dotare al unităților de învățământ, precum și prin atragerea și menținerea unui personal didactic calificat și suficient la toate materiile. Un alt scenariu de dezvoltare, care deja s-a confirmat parțial în perioada de pandemie, este creșterea nivelului de digitalizare în toate unitățile de învățământ. Pentru un învățământ modern și de calitate, este nevoie și de un număr tot mai mare de consilieri școlari, care să ofere asistență și consiliere elevilor și uneori chiar părinților, în vederea prevenirii și combaterii unor situații dificile, inclusiv a abandonului școlar.

Trebuie avută în vedere, pe de altă parte, și dezvoltarea programelor de educație non-formală, a celor de reconversie profesională și a celor de educație pe tot parcursul vieții, care să fie capabile să ajute populația să se adapteze la schimbările permanente de pe piața muncii, într-o societate tot mai dinamică.

În domeniul sănătății, se poate previziona o dezvoltare calitativă a serviciilor medicale din spitale și din cabinetele medicale specializate, prin îmbunătățirea gradului de dotare cu aparatură medicală, precum și prin atragerea și menținerea unui personal medical calificat, în număr suficient, și a unui personal mediu sanitar competent și suficient. Totodată, scenariul optimist (de dezvoltare) ar presupune și dezvoltarea serviciilor medicale de bază în mediul rural, dar și construcția de așezăminte medico-sociale pentru persoanele vârstnice vulnerabile.

În domeniul asistenței sociale, scenariul favorabil vizează dezvoltarea infrastructurii de asistență socială, și totodată creșterea calității serviciilor sociale din județul Argeș, prin creșterea numărului de furnizori de servicii sociale, atât publici, cât și privați, și prin creșterea numărului de angajați în domeniul asistenței sociale. De asemenea, este necesară consolidarea și dezvoltarea serviciilor adresate persoanelor cu dizabilități.

În domeniul culturii, tendințele pozitive înregistrate pentru anumite forme de cultură vor continua și se vor materializa prin audiențe tot mai ridicate sau constant ridicate în cazul cinematografelor, teatrelor, manifestărilor culturale periodice. Majoritatea muzeelor (Muzeul Național Brătianu, Muzeul Golești, Muzeul Municipal Curtea de Argeș, Muzeul Municipal Câmpulung) și colecțiilor publice din județ vor fi nevoite să se adapteze cerințelor unui public tot mai exigent pentru a-și recâștiga vizitatorii. De asemenea, Biblioteca Județeană "Dinicu Golescu" din Pitești și celelalte biblioteci publice și școlare din județ vor trebui să găsească căile cele mai potrivite și mai adecvate pentru a aduce din nou cititorii la bibliotecă.

4.3 Patrimoniu

Modul de implicare și acțiune al instituțiilor din domeniul culturii, al administrației locale și al ONG-urilor ce se ocupă de domeniul patrimoniului determină scenariile pentru o dezvoltare durabilă a teritoriului județului Argeș, ce au ca bază domeniul patrimoniului cultural și tendințele privind protejarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului natural și construit. Astfel, au fost identificate două scenarii:

Scenariul de Referință ("Do Minimum") – prin care se adoptă măsuri minimale referitoare la protejarea patrimoniului construit, patrimoniului mobil și imaterial și protejarea peisajelor culturale de alterări calitative. Astfel, avem măsuri la nivel instituțional precum: asigurarea unor servicii de supraveghere și control eficiente, promovarea unor politici de protecție a patrimoniului construit și de identificare și protejare a peisajelor culturale, pentru asigurarea conservării stării calitative actuale a acestora. La nivel individual, măsurile minime se referă la: asigurarea unor măsuri de reparații/întreținere a obiectivelor de patrimoniu aflate în proprietate privată, promovarea zonelor cu potențial natural și antropic, în vederea adoptării de către locuitori/asociații familiale de noi servicii/produse specifice.

Scenariul de Dezvoltare/Diminuare majoră a impactului ("Do Something") – prin care acțiunile din domeniul patrimoniului cultural sunt prioritizate de autoritățile locale, în vederea menținerii și/sau îmbunătățirii stării calitative a patrimoniului cultural și a peisajelor culturale. La nivel instituțional sunt prevăzute măsuri de tipul: implementarea unor proceduri de gestionare a riscurilor monumentelor aflate în pericol; asigurarea elaborării/reactualizării documentațiilor de urbanism de tip PUG/PUZCP sau PUZ Zone centrale, prin care dezvoltarea localităților este adaptată la structurile urbanistice tradiționale; includerea în programele de investiții ale Administrațiilor locale/județene a unor proiecte de punere în valoare *in situ* a localităților cu o arhitectură rurală specifică, împreună cu revigorarea meșteșugurilor și utilizarea materialelor tradiționale locale; accesarea surselor de finanțare pentru proiectare/restaurare și dezvoltarea de surse noi de finanțare a programelor de restaurare, refuncționalizare a patrimoniului construit și a programelor educative referitoare la percepția și înțelegerea valorii patrimoniului; cercetarea, delimitarea și punerea în valoare a patrimoniului arheologic la nivelul județului - prin includerea unui număr reprezentativ de situri arheologice din toate perioadele istorice, restaurarea unor situri emblematice și realizarea unor circuite de vizitare, cu amenajări turistice adecvate; cooperarea în programe interjudețene, regionale și internaționale, pentru punerea în valoare prin circuite cu același tip de patrimoniu, pe regiuni etnografice; aplicarea unor metode de management al gestionării patrimoniului, existente pe plan european, pentru aceeași scară a

teritoriului; programe și proiecte pentru conștientizarea socială și cooperarea comunităților locale cu instituțiile publice în vederea instituirii de măsuri și acțiuni de protecție a peisajului cultural. Măsurile propuse la nivel individual cuprind: semnalarea unor obiective locale ce se pot încadra ca valori de patrimoniu; păstrarea unor meșteșuguri, tradiții, obiceiuri și transmiterea lor către tânăra generație; realizarea unor asocieri pentru punerea în valoare a zonelor cu peisaj cultural și realizarea de evenimente culturale în localitățile din care fac parte, aplicarea pentru finanțări de proiecte în vederea reabilitării patrimoniului cu valoare locală.

4.4 Factorii de mediu

Raportându-ne la componentele cadrului natural, se pot identifica două scenarii de dezvoltare, care au la bază două posibile atitudini și comportamente ale componentei antropice: scenariul pasiv și cel activ. Scenariul pasiv presupune un comportament constatativ, urmat de un model de dezvoltare reactiv (reacție post-factum). Scenariul activ presupune un comportament adaptiv, urmat de un model de dezvoltare proactiv, unde sustenabilitatea este prioritizată.

Scenariul pasiv în raport cu problematica **substratului** ar presupune neimplicarea autorităților în gestionarea problematicii exploatărilor de resurse, ceea ce ar duce la extinderea brownfield-urilor miniere și industriale, cu efecte negative atât la nivelul factorilor biotici cât și în raport cu componenta antropică. *Scenariul activ* presupune o atitudine proactivă a autorităților locale prin adoptarea unor coduri de bune practici în domeniul reconversiei zonelor miniere.

Un *scenariu pasiv* în ceea ce privește **gestionarea riscurilor meteo-climatice și hidrologice** ar presupune o neimplicare activă a autorităților în implementarea măsurilor de adaptare și atenuare a efectelor schimbărilor climatice. Aceasta ar contraveni strategiilor naționale și internaționale de protecție a mediului și ar putea conduce la amplificarea fenomenelor climatice extreme, precum valurile de căldură, inundațiile și secetele. Neimplicarea autorităților ar putea duce la creșterea frecvenței și severității acestor fenomene, afectând atât sănătatea populației, cât și infrastructura și ecosistemele naturale din județul Argeș.

Într-un *scenariu activ*, autoritățile locale implementează un set de bune practici pentru gestionarea riscurilor meteo-climatice și hidrologice, luând măsuri de adaptare la schimbările climatice, precum: crearea și implementarea unor coduri de bune practici în proiectele de infrastructură pentru gestionarea apelor pluviale și prevenirea inundațiilor; dezvoltarea de soluții sustenabile pentru reducerea stresului termic în mediul urban; încurajarea proiectelor de reîmpădurire și crearea perdelelor forestiere; modernizarea și extinderea rețelelor de

monitorizare meteorologică și hidrologică, împreună cu implementarea sistemelor de avertizare timpurie; implementarea unui plan de combatere a poluării difuze și punctiforme din resursele de apă, cauzată de apele uzate din aglomerările umane. Un astfel de scenariu proactiv ar contribui la reducerea vulnerabilității județului Argeș în fața riscurilor climatice și hidrologice, asigurând o tranziție mai lină către un mediu mai sigur și mai rezilient față de schimbările climatice pe termen lung.

Scenariu de tip pasiv în raport cu **componenta biotică** este de natură să favorizeze o exploatare irațională a resurselor forestiere și a pajiștilor, a fondului cinegetic și a celui piscicol; și ar duce la reducerea suprafețelor împădurite, nerespectarea regimului de protecție pentru diferitele areale, reducerea biodiversității. *Scenariul activ*, prin care comunitățile umane locale și autoritățile au o atitudine proactivă ar putea duce la o gestionare adecvată a fondului forestier și menținerea biodiversității.

La nivelul județului Argeș se remarcă o tendință generală de îmbunătățire a **calității factorilor de mediu** și de realizare a unui echilibru între dezideratele de dezvoltare socio-economică și cele de protecția mediului la nivelul județului pe baza următoarelor elemente generale: actualizarea legislației în domeniile protecției mediului, conservării naturii și managementului riscurilor naturale și antropice; implementarea prevederilor legislative și adoptarea tehnologiilor nepoluante ceea ce duce la reducerea impactelor naturale și antropice generatoare de fenomene de poluare și risc și creșterea nivelului de educație ecologică și conștiință civică.

În privința **calității aerului** pentru următorii ani poate fi întrevăzut următorul scenariu:

- pe fondul creșterii prețului gazelor naturale populația se va orienta spre utilizarea altor tipuri de combustibil chiar și în zonele unde există rețea de distribuție a gazelor;
- nu se întrevăd creșteri ale emisiilor provenite din transporturi, întrucât marile lucrări de infrastructură vor fi finalizate, reducând emisiile aferente etapelor de construcție;
- agricultura va trebui să se eficientizeze și să se orienteze către producții bio-eco, fapt care va duce la scăderea cantităților de îngrășăminte minerale, pesticide și ierbicide utilizate. Emisiile de poluanți în atmosferă provenite din agricultură se vor reduce;
- industriile poluante din județ nu își vor relua activitatea pe termen scurt. Siturile contaminate rămase în urmă constituie o problemă prin pulberile antrenate de vânt de pe suprafața acestora. Obiectivele vechi la care s-au constatat probleme de emisii vor trebui să își prelungească autorizația de mediu, situație în care vor trebui să

demonstreze că emisiile lor se încadrează în valorile limită, fiind astfel obligate de situație să rezolve tehnic și investițional acest aspect. În viitor emisiile vor avea un trend descendent. Nivelurile concentrațiilor de poluanți pe teritoriul județului se vor încadra în valorile limită, acestea putând fi depășite doar local și în cazuri accidentale.

Scenariul pasiv în ceea ce privește evoluția calității **mediului acvatic** presupune adoptarea unor măsuri minimale, legate de protejarea mediului acvatic de eventuale alterări calitative, precum: aplicarea unui management restrictiv la nivel de gospodărie privind utilizarea resursei acvatice, fără a genera risipă și alterări calitative majore; asigurarea unor servicii eficiente de preluare a reziduurilor generate în gospodării individuale și spații locative comune și depozitarea lor în spații adecvate; promovarea unor politici de protecție a mediului acvatic prin decizii care să asigure cel puțin conservarea stării calitative actuale; aplicarea unor măsuri de supraveghere și control eficiente, care să descurajeze situațiile critice potențial generatoare de poluare, la nivelul agenților economici, dar și la nivel individual.

Scenariul activ presupune ca autoritățile locale să își prioritizeze acțiunile, măsurile, proiectele și programele care concură la menținerea și/sau îmbunătățirea stării calitative a mediului acvatic: implementarea unor proceduri de gestionare a riscurilor în cazul poluărilor din cauze naturale sau provocate de acțiuni voluntare sau involuntare ale oamenilor; implementarea unei strategii privind eliminarea nămolurilor rezultate în procesele de tratare a apei; acțiuni de conștientizare a populației privind potențialul de poluare al activităților antropice; reducerea și prevenirea poluării cu nitrați.

Conform Planului Județean de **Gestionare a Deșeurilor** scenariul dezvoltat pentru următorii ani pentru a fi implementat în perioada de planificare vizează, pe lângă dezvoltarea infrastructurii existente, următoarele obiective: creșterea gradului de colectare separată a deșeurilor reciclabile; introducerea colectării din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile în zonele de case urban și în mediul rural; extinderea la nivelul întregului județ a colectării separate a biodeșeurilor verzi din parcuri și grădini; extinderea colectării deșeurilor biodegradabile de la zonele urbane de blocuri și de la agenții economici și din piețe; îmbunătățirea compostării individuale a biodeșeurilor în gospodăriile populației; centre de colectare prin aport voluntar pentru colectarea separată a deșeurilor reciclabile și a fluxurilor speciale de deșeuri; optimizarea și/sau reabilitarea unora din stațiile de transfer existente; optimizarea și/sau reabilitare stațiilor de sortare existente; punerea în funcțiune a unor noi capacități de depozitare.

În ceea ce privește **ariile protejate**, *scenariul pasiv* presupune continuarea aplicării reglementărilor de mediu în vigoare, prin care instituțiile responsabile de protecția mediului respectă obiectivele de conservare atribuite ariilor protejate. Astfel, în lipsa unor planuri de management, a necunoașterii stării de conservare a speciilor și habitatelor, a stării inadecvate a unora dintre acestea și a afectării obiectivului de conservare propus, în multe din habitatele de interes comunitar și prioritar și în rândul unor specii prioritare, presiunile care se exercită asupra acestora vor duce la o degradare a habitatelor și la dispariția unor exemplare din anumite specii.

În scenariul activ, vorbim de o implicare participativă a tuturor instituțiilor ce gestionează ariile naturale protejate în vederea îmbunătățirii stării de conservare a habitatelor și speciilor într-una favorabilă și bazată pe menținerea stării de conservare. În acest scenariu se au în vedere următoarele acțiuni: constituirea unei baze de date spațială actualizată și integrată atât la nivelul administratorilor de arii protejate cât și la nivelul tuturor instituțiilor responsabile de protecția mediului; elaborarea/actualizarea/aprobarea tuturor planurilor de management pentru ariile protejate; aplicarea prevederilor din cadrul planurilor de management, respectiv respectarea măsurilor minime de conservare propuse; campanii de informare continue a publicului larg; restaurarea ecosistemelor degradate; crearea unor coridoare ecologice pentru anumite specii; crearea unor strategii de management al vizitatorilor pentru ariile protejate; integrarea obiectivelor de management al ariilor naturale protejate în documentațiile de planificare și amenajare teritorială.

4.5 Organizarea teritoriului

Tendențele la nivelul rețelei de localități din județul Argeș sunt contrastante, putându-se observa atât un fenomen de urbanizare și suburbanizare accelerată (în cazul municipiului Pitești și zona sa periurbană), cât și fenomene de dezurbanizare, depopulare și îmbătrânire demografică (în restul județului, orașele mici și zona rurală). Aceste tendințe s-ar putea menține și în viitor, conducând la o propagarea unui model de dezvoltare inegală la nivelul județului, dacă nu vor exista intervenții în vederea sprijinului și revitalizării ariilor rurale profund afectate în ultimele decenii, dar și a centrelor urbane mai mici, care au înregistrat un regres în ultimii ani, ca urmare a dezindustrializării.

Municipiul Pitești, cel mai important centru urban al părții de vest a Regiunii Sud – Muntenia, va reprezenta și în viitor principalul nod polarizator al județului, dezvoltarea sa socială și economică fiind esențială pentru întreaga regiune. Teritorial, municipiul Pitești este într-o etapă de expansiune urbană, cât se poate evidentă prin accelerarea și extinderea procesului de

suburbanizare la nivelul întregii zone metropolitane și chiar dincolo de aceasta. Acest proces de suburbanizare are drept efect o scădere a populației în centru, care emite populație spre zonele periurbane, dar o creștere semnificativă a populației din comunele și orașele mai mici din zona periurbană, precum Bradu, Moșoaia, Băbana, Mărăcineni, Bascov, Budeasa, Micești, și orașul Ștefănești. Acest fenomen va conduce, pe termen mediu și lung, la o unificare a acestor localități cu municipiul reședință de județ, într-o aglomerare urbană de dimensiuni mari, și în care actualele comune și orașe periurbane vor funcționa ca niște cartiere. Fenomenul de suburbanizare se va extinde însă tot mai mult și spre inelele exterioare zonei metropolitane, ajungând să cuprindă, pe termen lung, și orașele Mioveni, Topoloveni sau Costești, situate la 15-25 km de municipiul Pitești. Fenomenul de periurbanizare va continua și în viitor, și va antrena spații tot mai largi, pe măsură ce infrastructura conectivă se va dezvolta și va facilita accesul spre polii atractori (Pitești, Câmpulung și Curtea de Argeș, în principal), și din spațiile rurale mai îndepărtate de acestea. Finalizarea autostrăzii Pitești – Curtea de Argeș – Sibiu și a drumului expres Pitești – Slatina – Craiova va face posibilă o dezvoltare și a spațiilor limitrofe acestora.

Municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș vor reprezenta principalii poli de creștere din nordul județului, și vor avea un rol important în menținerea unui echilibru în dezvoltarea policentrică a județului și realizarea coeziunii teritoriale. Se va contura astfel un "triunghi strategic" urban al județului, având municipiul Pitești și aglomerația sa urbană în partea centrală a județului, și municipiile Curtea de Argeș și Câmpulung în celelalte două colțuri ale triunghiului, în partea de nord-vest, respectiv nord-est a județului, triunghi care va reprezenta motorul de dezvoltare al județului în următoarele decenii.

Acest triunghi nu va include, cel puțin într-o primă fază, extremitățile județului (din toate punctele cardinale), cărora va fi nevoie ca și în continuare să li se acorde o atenție specială, pentru ca și acestea să beneficieze de o dezvoltare similară și echilibrată, în armonie și coeziune cu restul sistemului de așezări. Astfel, este esențial ca unele comune să devină centre cu rol de deservire intercomunal în acele areale lipsite de orașe pe distanțe destul de mari, care să poată să își dezvolte propria lor de arie de influență, polarizând astfel un număr mai ridicat de comune înconjurătoare. Din perspectivă demografică, socio-economică, și a localizării, comunele care s-ar preta cel mai bine pentru a avea un astfel de rol de deservire intercomunale sunt Rucăr, Domnești și Slobozia. Satele mici și foarte mici, cu o populație preponderent vârstnică, își vor continua procesul de depopulare, și doar în viitorul mai îndepărtat se poate spera la o revitalizare a unora dintre ele, în măsura în care anumiți locuitori din mediul urban vor căuta să se stabilească cât mai "departe de lumea dezlănțuită", în locații relativ izolate.

Deocamdată, nu este recomandabil ca vreuna din unitățile administrativ-teritoriale din județul Argeș să fie promovată într-o categorie superioară. În momentul de față, singurele comune care depășesc pragul demografic de 10.000 de locuitori (fiind posibil ca ele să crească și în viitor) prevăzut de Legea 351/2001 (modificată de Legea 100 din 2007) pentru a deveni orașe sunt Bascov, Călinești și Bradu, toate localizate în zona periurbană a municipiului Pitești. Aceste comune nu îndeplinesc majoritatea criteriilor prevăzute de lege pentru a deveni orașe, și nici nu este neapărat de dorit acest lucru, în contextul unei potențiale dezvoltări armonioase și coezive a aglomerației urbane Pitești, din care acestea fac parte, și unde aceste funcții specific urbane ar trebui să fie distribuite echilibrat în teritoriu.

La nivelul județului există unități administrativ-teritoriale care ar putea fi "retrogradate" în cazul promulgării unei legi mai stricte, care să vizeze o amplă reformă administrativă la nivel național. Vorbim aici de municipiile Câmpulung și Curtea de Argeș, orașele Costești și Topoloveni și 9 comune care se află sub pragul demografic corespunzător rangului pe care îl au.

Pentru multe spații rurale, o alternativă viabilă de dezvoltare o reprezintă o bună infrastructură conectivă, mai ales către centrele urbane importante din județ, a căror dinamică pozitivă ar putea antrena și spațiile rurale din vecinătate, dar și cu centrele urbane din județele învecinate. Se consolidează necesitatea ridicării permanente a standardelor de locuire și a nivelului de dotare și echipare tehnico-edilitară a localităților rurale, inclusiv acces facil spre și dinspre locul de muncă, servicii de bază în localitate, conexiune rapidă la internet, servicii de telefonie mobilă, în vederea atragerii unei populații tinere în mediul rural.

Ținând cont de prognozele demografice, s-au anticipat o serie de dinamici la nivel teritorial:

- Populația județului se va concentra în zona urbană funcțională a municipiului reședință de județ. Zonele rurale îndepărtate se vor depopula treptat, iar celelalte două municipii vor cunoaște un declin demografic accentuat;
- Reorganizarea administrativă și restructurarea întregii infrastructuri de servicii publice astfel încât să funcționeze eficient și sustenabil pentru o masă critică de populație, mai ales în zonele afectate de depopulare;
- Exploatațiile agricole de mari dimensiuni, cu nivel ridicat de tehnologizare și digitalizare se vor dezvolta în detrimentul fermelor de subsistență, pe fondul reducerii dramatice a resurselor de muncă din mediul rural și a reorientării tinerilor către alte sectoare;

- Reașezarea funcțiunilor industriale și logistice în proximitatea reședinței de județ și a coridoarelor majore de transport (autostradă, drum expres, cale ferată), unde există suficiente resurse de muncă și condiții favorabile pentru practicarea facilă a navetismului;
- Resimțirea tot mai accentuată a efectelor schimbărilor climatice în toate domeniile, mai ales în sfera agriculturii, fenomenele cu cel mai mare impact urmând să fie seceta și inundațiile;
- Creșterea ponderii locuințelor neocupate și a mărimii medii a gospodăriei, implicit și scăderea eficienței furnizării serviciilor publice, concomitent cu necesitatea de adaptare a întregii infrastructuri publice la nevoile persoanelor vârstnice;
- Scăderea consumului de resurse naturale, pe fondul reducerii populației, dar și a efortului de dezvoltare a economiei circulare.

Pornind de la tendințele, prognozele și prioritățile identificate din punct de vedere al zonificării teritoriului, se propun 3 scenarii de dezvoltare:

Scenariul "Dezvoltare Zero" ("Do Nothing") - Consiliul Județean se rezumă la atribuțiile sale de bază din domeniul amenajării teritoriului și urbanismului (de ex. elaborarea și aprobarea PATJ), context în care UAT-urile din județ vor avea o autonomie ridicată cu privire la elaborarea și implementarea Planurilor Urbanistice Generale. Printre riscurile asociate acestui scenariu se pot menționa: coordonarea insuficientă între UAT-urile din zonele metropolitane / urbane funcționale, extinderea nejustificată economic și/sau demografic a intravilanului, protejarea insuficientă a patrimoniului construit și natural etc. În acest scenariu, problemele legate de zonificarea teritoriului se vor perpetua.

Scenariu de Referință ("Do Minimum") – presupune un rol mai activ al Consiliului Județean. Astfel, pe lângă elaborarea PATJ, Consiliul Județean investește în dezvoltarea unei baze de date GIS și o bancă de date urbane comprehensivă care să fie pusă la dispoziția proiectanților; asigurarea unei coordonări mai eficiente și aprofundate a procesului de actualizare a PUG-urilor; acordarea de asistență tehnică UAT-urilor pentru avizarea și implementarea PUG-urilor, dezvoltarea instrumentelor GIS, consolidarea Comisiei Tehnice de Amenajare a Teritoriului și Urbanism prin atragerea de noi specialiști, programe de formare continuă, vizite de studiu și schimb de bune practici cu alte organisme similare din țară și din străinătate.

Scenariu de Dezvoltare ("Do Something") – este și scenariul recomandat spre implementare - rolul Consiliului Județean în domeniul politicii de gestionare a utilizării terenurilor și de cooperare teritorială devine unul pro-activ. Acest lucru implică realizarea eforturilor de a

dezvolta un set de informații care pot fundamenta orice decizie în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului; elaborarea a unor planuri de amenajare a teritoriului zonal pentru areale cu un anumit specific, precum zonele metropolitane; consolidarea CTATU și a Direcției Amenajarea Teritoriului și Urbanism și digitalizarea serviciilor publice.